

Czwartek, 2 lutego 2017 r.

P8_TA(2017)0013

Transgraniczne aspekty adopcji

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 2 lutego 2017 r. zawierające zalecenia dla Komisji w sprawie transgranicznych aspektów adopcji (2015/2086(INL))

(2018/C 252/02)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 225 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
- uwzględniając art. 67 ust. 4 i art. 81 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
- uwzględniając Konwencję Narodów Zjednoczonych o prawach dziecka z dnia 20 listopada 1989 r., w szczególności jej art. 7, 21 i 35,
- uwzględniając art. 2 protokołu fakultatywnego do Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach dziecka w sprawie handlu dziećmi, dziecięcej prostytucji i dziecięcej pornografii z dnia 25 maja 2000 r.,
- uwzględniając Konwencję wiedeńską o stosunkach konsularnych z dnia 24 kwietnia 1963 r.,
- uwzględniając Konwencję o ochronie dzieci i współpracy w dziedzinie przysposobienia międzynarodowego podpisaną w Hadze w dniu 29 maja 1993 r.,
- uwzględniając dokument tematyczny komisarza Rady Europy ds. praw człowieka pt. „Adoption and Children: a Human Rights Perspective” [Adopcja i dzieci: perspektywa praw człowieka], opublikowany w dniu 28 kwietnia 2011 r.,
- uwzględniając art. 46 i 52 Regulaminu,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji Prawnej oraz opinię Komisji Petycji (A8-0370/2016),

Wspólne minimalne standardy adopcji

- A. mając na uwadze, że w dziedzinie adopcji niezwykle istotne jest, by wszelkie decyzje były podejmowane w myśl zasady dobra dziecka i zasady niedyskryminacji oraz z poszanowaniem praw podstawowych dziecka;
- B. mając na uwadze, że celem adopcji nie jest zapewnienie osobom dorosłym prawa do dziecka, ale zapewnienie dziecku stabilnego otoczenia, w którym będzie harmonijnie wzrastało i rozwijało się otoczone opieką i miłością;
- C. mając na uwadze, że procedura adopcji dotyczy dzieci, które w chwili złożenia wniosku o adopcję nie ukończyły 18. roku życia lub nie osiągnęły pełnoletności w państwie pochodzenia;
- D. mając na uwadze, że należy dążyć do równowagi między prawem dziecka adoptowanego do poznania swojej rzeczywistej tożsamości a prawem rodziców biologicznych do ochrony swojej tożsamości;
- E. mając na uwadze, że właściwe organy nie powinny uznawać, iż warunki materialne rodziców biologicznych stanowią wyłączną podstawę i uzasadnienie pozbawienia ich władzy rodzicielskiej i skierowania dziecka do adopcji;
- F. mając na uwadze, że postępowania adopcyjnego nie można wszczynać przed ostatecznym uprawomocnieniem się orzeczenia o pozbawieniu rodziców biologicznych władzy rodzicielskiej oraz że należy najpierw umożliwić rodzicom biologicznym wyczerpanie wszystkich dróg odwoławczych przeciwko temu orzeczeniu; mając na uwadze, że inne państwa członkowskie mogą odmówić uznania orzeczenia o adopcji wydanego przy braku takich gwarancji proceduralnych;

Czwartek, 2 lutego 2017 r.

- G. mając na uwadze, że większa skuteczność i większa przejrzystość pozwolą ulepszyć krajowe procedury adopcyjne i mogłyby ułatwić adopcję międzynarodową, co pozwoliłoby zwiększyć liczbę adoptowanych dzieci; mając w związku z tym na uwadze, że przestrzeganie art. 21 Konwencji ONZ o prawach dziecka, którą ratyfikowały wszystkie państwa członkowskie, powinno być podstawowym punktem odniesienia dla wszelkich procedur, działań i strategii dotyczących adopcji w kontekście transgranicznym, przy poszanowaniu dobra dziecka;
- H. mając na uwadze, że należy z determinacją wzmocnić wysiłki na rzecz uniemożliwienia pozbawionym skrupułów pośrednikom wykorzystywania potencjalnych rodziców zainteresowanych adopcją oraz że należy również w tym obszarze wzmocnić współpracę na rzecz walki z przestępczością i korupcją w UE;
- I. mając na uwadze, że w miarę możliwości należy zachęcać do adoptowania rodzeństw przez tę samą rodzinę, aby oszczędzić im dodatkowej traumy spowodowanej rozdzieleniem;

Przysposobienia międzynarodowe na mocy konwencji haskiej z 1993 r.

- J. mając na uwadze, że konwencja haska o ochronie dzieci i współpracy w dziedzinie przysposobienia międzynarodowego podpisana w Hadze w dniu 29 maja 1993 r. (konwencja haska), którą ratyfikowały wszystkie państwa członkowskie, zapewnia system współpracy administracyjnej i uznawania przysposobienia międzynarodowego, tj. przysposobienia, w przypadku którego przysposabiający i dziecko lub dzieci nie zamieszkują na stałe w tym samym kraju;
- K. mając na uwadze, że konwencja haska stanowi, iż uznawanie przysposobienia międzynarodowego jest automatyczne we wszystkich krajach będących jej sygnatariuszami i nie wymaga jakiegokolwiek specjalnej procedury;
- L. mając na uwadze, że ze względu na dobro dziecka na mocy konwencji haskiej można odmówić uznania adopcji, jeżeli jest ona w oczywisty sposób sprzeczna z porządkiem publicznym danego kraju;

Współpraca wymiarów sprawiedliwości w dziedzinie adopcji

- M. mając na uwadze, że jak najszersze szkolenie kadr wymiaru sprawiedliwości ma kluczowe znaczenie dla wzajemnego zaufania we wszystkich dziedzinach prawa, w tym w dziedzinie adopcji; mając na uwadze, że dotychczasowe programy unijne w dziedzinie szkolenia kadr wymiaru sprawiedliwości oraz programy wspierające europejskie sieci sądownictwa powinny w związku z tym w większym stopniu skupiać się na sądach wyspecjalizowanych, takich jak sądy rodzinne i sądy opiekuńcze;
- N. mając na uwadze, że należy poprawić dostęp obywateli do pełnych informacji na temat aspektów prawnych i procesowych adopcji krajowej w państwach członkowskich; mając na uwadze, że w związku z tym można by rozbudować portal „e-Sprawiedliwość”;
- O. mając na uwadze, że w 1997 r. nawiązano współpracę w obrębie Europejskiej Sieci Rzeczników Praw Dziecka i powinno się zachęcać europejskich rzeczników praw dziecka do bliższej współpracy i koordynacji na tym forum; mając na uwadze, że działania takie mogłyby obejmować ich udział w dotychczasowych, finansowanych przez UE projektach w dziedzinie szkolenia kadr wymiaru sprawiedliwości;
- P. mając na uwadze, że należy przeprowadzić dogłębną analizę, gdyż potrzebne są aktywniejsze działania służące zapobieganiu transgranicznemu handlowi dziećmi do celów adopcji i zwalczaniu go, a także przyczyniające się do prawidłowego i skutecznego wdrażania obowiązujących przepisów i wytycznych w celu zwalczania handlu dziećmi; mając na uwadze, że należy zatem wzmocnić współpracę na rzecz walki z przestępczością i korupcją w UE w tej dziedzinie, aby zapobiegać uprowadzeniom dzieci, ich sprzedaży lub handlowi nimi;

Transgraniczne uznawanie krajowych orzeczeń o adopcji

- Q. mając na uwadze, że zasada wzajemnego zaufania między państwami członkowskimi ma podstawowe znaczenie w prawie Unii, gdyż umożliwia stworzenie i utrzymanie obszaru bez granic wewnętrznych; mając na uwadze, że oparta na wzajemnym zaufaniu zasada wzajemnego uznawania zobowiązuje państwa członkowskie do wykonania wyroku lub orzeczenia przyjętego w innym państwie członkowskim;

Czwartek, 2 lutego 2017 r.

- R. mając na uwadze, że mimo obowiązujących w tej dziedzinie przepisów prawa międzynarodowego w państwach członkowskich wciąż istnieją rozbieżne opinie na temat zasad, które powinny regulować proces adopcyjny, podobnie jak istnieją różnice w postępowaniach dotyczących adopcji i skutkach prawnych procesu adopcyjnego;
- S. mając na uwadze, że Unia Europejska posiada uprawnienia do podejmowania decyzji służących wzmocnieniu współpracy między wymiarami sprawiedliwości państw członkowskich, bez wpływu na krajowe prawo rodzinne, w tym w dziedzinie adopcji;
- T. mając na uwadze, że odstępstwa dotyczące porządku publicznego służą do zachowania odrębności państw członkowskich, która znajduje odzwierciedlenie w ich prawie rodzinnym materialnym;
- U. mając na uwadze, że w chwili obecnej nie istnieją jakiegokolwiek europejskie przepisy dotyczące uznawania – automatycznego lub innego rodzaju – krajowych orzeczeń o adopcji, tj. dotyczących adopcji w obrębie jednego państwa członkowskiego;
- V. mając na uwadze, że brak takich przepisów jest źródłem poważnych problemów, z jakimi borykają się rodziny europejskie, które przeprowadziły się do innego państwa członkowskiego po zaadoptowaniu dziecka, jako że adopcja może nie zostać uznana, a to oznacza, że rodzice mogą natrafić na przeszkody w sprawowaniu władzy rodzicielskiej zgodnie z prawem oraz napotkać trudności finansowe w związku z różnymi opłatami obowiązującymi w tej dziedzinie;
- W. mając na uwadze, że brak takich przepisów zagraża więc prawu dzieci do stabilnej i trwałej rodziny;
- X. mając na uwadze, że w chwili obecnej rodzice, przeprowadzając się do innego państwa członkowskiego, mogą zostać zobligowani do poddania się specjalnym krajowym procedurom uznania adopcji, a nawet do ponownej adopcji dziecka, co jest przyczyną dużej niepewności prawa;
- Y. mając na uwadze, że obecna sytuacja może być źródłem poważnych trudności i uniemożliwiać rodzinom pełne korzystanie z prawa do swobodnego przemieszczania się;
- Z. mając na uwadze, że może zaistnieć potrzeba dokonania przeglądu i oceny ogólnej sytuacji w drodze konsultacji pomiędzy właściwymi organami państw członkowskich;
- AA. mając na uwadze, że rozporządzenie Bruksela II nie porusza kwestii uznawania orzeczeń o adopcji, jako że zajmuje się wyłącznie kwestią odpowiedzialności rodzicielskiej;
- AB. mając w związku z tym na uwadze, że kwestią najwyższej wagi jest przyjęcie przepisów umożliwiających automatyczne uznawanie w jednym państwie członkowskim krajowego orzeczenia o adopcji wydanego w innym państwie członkowskim, pod warunkiem zapewnienia pełnego poszanowania krajowych przepisów dotyczących porządku publicznego oraz zasad pomocniczości i proporcjonalności;
- AC. mając na uwadze, że takie przepisy uzupełniałyby obowiązujące rozporządzenie Rady (WE) nr 2201/2003⁽¹⁾ (Bruksela IIA) dotyczące jurysdykcji i odpowiedzialności rodzicielskiej oraz wypełniłyby lukę w uznawaniu adopcji, zgodnie z prawem międzynarodowym (konwencja haska);

Wspólne minimalne standardy dotyczące adopcji

1. wzywa władze państw członkowskich do podejmowania wszelkich decyzji w sprawie adopcji z myślą o dobru dziecka i z poszanowaniem jego praw podstawowych, przy czym zawsze należy uwzględnić szczególne okoliczności danej sprawy;
2. podkreśla, że dzieci skierowane do adopcji powinno się postrzegać nie jako własność państwa, ale jako jednostki, których prawa podstawowe uznaje się na gruncie międzynarodowym;
3. podkreśla, że każdy przypadek adopcji jest inny i należy go rozpatrywać indywidualnie;

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 2201/2003 z dnia 27 listopada 2003 r. dotyczące jurysdykcji oraz uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej, uchylające rozporządzenie (WE) nr 1347/2000 (Dz.U. L 338 z 23.12.2003, s. 1).

Czwartek, 2 lutego 2017 r.

4. uważa, że w przypadku adopcji o charakterze transgranicznym należy w jak największym zakresie uwzględnić i szanować tradycje kulturowe i językowe, w których dziecko zostało wychowane;
5. uważa, że w postępowaniu adopcyjnym należy zawsze dać dziecku możliwość bycia wysłuchanym bez nacisku i zapewnić możliwość wyrażenia opinii na temat procesu adopcji, z uwzględnieniem wieku i stopnia dojrzałości dziecka; uważa zatem, że jest sprawą najwyższej wagi, aby gdy tylko to możliwe i niezależnie od wieku dziecka dążono do umożliwienia dziecku wyrażenia zgody na adopcję; w związku z tym wzywa do zwrócenia szczególnej uwagi na niemowlęta i małe dzieci, które nie mogą same zabrać głosu;
6. uważa, że nie powinno się wydawać orzeczenia o adopcji przed wysłuchaniem rodziców biologicznych oraz, w stosownych przypadkach, przed wyczerpaniem przez nich wszystkich środków odwoławczych dotyczących ich władzy rodzicielskiej, zanim pozbawienie ich władzy rodzicielskiej stanie się prawomocne; w związku z tym wzywa władze państw członkowskich do podjęcia wszystkich środków niezbędnych dla dobra dziecka w toku procedur odwoławczych oraz w trakcie całego postępowania sądowego dotyczącego adopcji, przy jednoczesnym zapewnieniu dziecku ochrony i opieki niezbędnej do jego harmonijnego rozwoju;
7. wzywa Komisję, aby rozważyła przeprowadzenie badania porównawczego w celu analizy skarg dotyczących adopcji bez zgody rodziców z elementem transgranicznym;
8. podkreśla, że przed skierowaniem dziecka do adopcji przez osoby niespokrewnione właściwe organy powinny zawsze w pierwszej kolejności rozważyć możliwość umieszczenia dziecka u osób spokrewnionych, nawet jeżeli osoby te mieszkają w innym kraju, o ile dziecko utrzymuje kontakt z tymi członkami rodziny i po przeprowadzeniu indywidualnej oceny potrzeb dziecka; jest zdania, że miejsce zwykłego pobytu członków rodziny, którzy chcą wziąć na siebie odpowiedzialność za dziecko, nie powinno być uznawane za czynnik decydujący;
9. wzywa do równego traktowania rodziców o różnym obywatelstwie w ramach procedur dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej i adopcji; apeluje do państw członkowskich, by zapewniły równość praw proceduralnych przysługujących osobom spokrewnionym uczestniczącym w postępowaniu adopcyjnym i będącym obywatelami innego państwa członkowskiego, w tym przez udzielenie pomocy prawnej, należyte i terminowe informowanie o przesłuchaniach, prawo do tłumaczenia ustnego oraz dostarczenie wszystkich dokumentów dotyczących sprawy w ich ojczystym języku;
10. podkreśla, że jeżeli dziecko skierowane do adopcji jest obywatelem innego państwa członkowskiego, przed wydaniem jakiegokolwiek decyzji należy powiadomić organy konsularne tego państwa członkowskiego i rodzinę dziecka zamieszkałą w tym państwie, a także zasięgnąć ich opinii;
11. wzywa ponadto państwa członkowskie do zwrócenia szczególnej uwagi na małoletnich pozbawionych opieki, którzy posiadają status uchodźcy lub się o niego ubiegają, przez zapewnienie im ochrony, pomocy i opieki, które państwa te muszą świadczyć na mocy zobowiązań międzynarodowych, najlepiej przez umieszczenie ich w rodzinach zastępczych w okresie przejściowym;
12. podkreśla znaczenie zapewnienia pracownikom socjalnym odpowiednich warunków do dokonywania przez nich oceny poszczególnych przypadków, bez poddawania ich jakiegokolwiek presji finansowej czy prawnej oraz przy uwzględnieniu dobra dziecka w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej;

Przysposobienia międzynarodowe na mocy konwencji haskiej z 1993 r.

13. zwraca uwagę na powodzenie i znaczenie stosowania konwencji haskiej i zachęca wszystkie państwa do jej podpisania, ratyfikowania lub przystąpienia do niej;
14. ubolewa nad częstymi problemami z wydawaniem potwierdzeń przysposobienia; dlatego też wzywa władze państw członkowskich do dołożenia starań, by procedury i gwarancje wprowadzone konwencją haską były zawsze przestrzegane, co pozwoli na automatyczne uznawanie przysposobienia; wzywa państwa członkowskie, by nie tworzyły zbędnych przeszkód biurokratycznych w uznawaniu przysposobień objętych zakresem konwencji haskiej, co mogłoby wydłużyć procedurę i uczynić ją bardziej kosztowną;
15. zwraca uwagę, że można by podjąć dalsze działania na rzecz przestrzegania i ścisłego egzekwowania przepisów konwencji haskiej, jako że niektóre państwa członkowskie wymagają dodatkowych procedur administracyjnych lub pobierają nieproporcjonalnie wysokie opłaty za uznanie przysposobienia, przykładowo w celu stworzenia lub zmiany akt stanu cywilnego lub uzyskania obywatelstwa, choć jest to sprzeczne z postanowieniami konwencji haskiej;
16. wzywa państwa członkowskie do przestrzegania procedur dotyczących wymogów w zakresie doradztwa i wyrażania zgody określonych w art. 4 konwencji haskiej;

Czwartek, 2 lutego 2017 r.

Współpraca wymiarów sprawiedliwości w dziedzinie adopcji

17. wzywa państwa członkowskie do zintensyfikowania współpracy w dziedzinie adopcji, w tym zarówno pod względem prawnym, jak i społecznym, a także wzywa do ściślejszej współpracy między właściwymi organami przy dokonywaniu ewentualnych dalszych ocen; w związku z tym wzywa też UE do utrzymania spójnego podejścia do praw dzieci we wszystkich głównych strategiach polityki wewnętrznej i zewnętrznej;

18. wzywa Komisję do stworzenia skutecznej europejskiej sieci sędziów i organów specjalizujących się w adopcji w celu ułatwienia wymiany informacji i doświadczeń, co jest szczególnie pomocne w przypadku adopcji z elementem zagranicznym; uważa, że niezwykle ważne jest ułatwianie koordynacji i wymiany dobrych praktyk z obecną europejską siecią szkolenia kadr wymiaru sprawiedliwości, również po to, aby zapewnić większą spójność z projektami już finansowanymi przez Unię; w związku z tym wzywa Komisję do zapewnienia środków na specjalistyczne szkolenie sędziów zajmujących się adopcjami transgranicznymi;

19. uważa, że zapewnienie sędziom zajmującym się adopcjami transgranicznymi możliwości odbywania szkoleń i spotkań może pomóc w precyzyjnej identyfikacji oczekiwanych i potrzebnych rozwiązań prawnych w dziedzinie uznawania adopcji krajowych; wzywa zatem Komisję, aby przeznaczyła środki finansowe na umożliwienie takich szkoleń i spotkań na etapie opracowywania wniosku w sprawie rozporządzenia;

20. wzywa Komisję do publikowania na portalu „e-Sprawiedliwość” odnośnych informacji prawnych i proceduralnych dotyczących przepisów adopcyjnych oraz praktyk we wszystkich państwach członkowskich;

21. odnotowuje działalność Europejskiej Sieci Rzeczników Praw Dziecka i jest zdania, że należy jeszcze bardziej rozwijać i wzmacniać tę współpracę;

22. podkreśla konieczność bliskiej współpracy, w tym za pośrednictwem organów europejskich takich jak Europol, w celu zapobiegania transgranicznym uprowadzeniom dzieci, ich sprzedaży i handlowi nimi do celów adopcji; zauważa, że wiarygodny system rejestrowania urodzeń może zapobiec handlowi dzieci do celów adopcji; w związku z tym wzywa państwa członkowskie do poprawy koordynacji również w delikatnej kwestii, jaką są adopcje dzieci pochodzących z państw trzecich;

Transgraniczne uznawanie krajowych orzeczeń o adopcji

23. zauważa wyraźne zapotrzebowanie na europejskie przepisy prawne umożliwiające automatyczne uznawanie w innych państwach krajowych orzeczeń o adopcji;

24. zwraca się do Komisji, by do dnia 31 lipca 2017 r. przedłożyła w oparciu o art. 67 i art. 81 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej wniosek dotyczący aktu w sprawie transgranicznego uznawania orzeczeń o adopcji, zgodnie z zaleceniami określonymi w załączniku do niniejszej rezolucji oraz prawem międzynarodowym obowiązującym w tej dziedzinie;

25. potwierdza, że zalecenia załączone do niniejszego projektu rezolucji są zgodne z prawami podstawowymi oraz zasadami pomocniczości i proporcjonalności;

26. uważa, że proponowany wniosek nie wiąże się z negatywnymi skutkami finansowymi, jako że ostateczny cel, czyli automatyczne uznawanie orzeczeń o adopcji, doprowadzi do redukcji kosztów;

o

o o

27. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji oraz szczegółowych zaleceń zawartych w załączniku Komisji i Radzie oraz parlamentom i rządów państw członkowskich.

Czwartek, 2 lutego 2017 r.

ZAŁĄCZNIK DO REZOLUCJI:**SZCZEGÓŁOWE ZALECENIA DOTYCZĄCE ROZPORZĄDZENIA RADY W SPRAWIE TRANSGRANICZNEGO UZNAWANIA ORZECZEŃ O ADOPCJI****A. ZASADY I CELE PROPONOWANEGO WNIOSKU**

1. Dzięki prawu do swobodnego przemieszczania się coraz większa liczba obywateli europejskich postanawia każdego roku przenieść się do innego państwa członkowskiego Unii. Wiąże się to z szeregiem trudności w zakresie uznawania oraz prawnego uregulowania sytuacji osobistej i rodzinnej osób korzystających z prawa do mobilności. Unia zaczęła zajmować się tymi problemami np. przez przyjęcie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 650/2012⁽¹⁾ oraz nawiązanie wzmocnionej współpracy w dziedzinie uznawania niektórych aspektów małżeńskich ustrojów majątkowych oraz skutków majątkowych zarejestrowanych związków partnerskich.
2. Konwencja o ochronie dzieci i współpracy w dziedzinie przysposobienia międzynarodowego podpisana w Hadze w dniu 29 maja 1993 r. (konwencja haska) obowiązuje we wszystkich państwach członkowskich. Dotyczy ona postępowania w przypadku przysposobienia transgranicznego i uprawnia do automatycznego uznawania takiego przysposobienia. Jednak konwencja haska ta nie obejmuje sytuacji rodziny z dzieckiem przysposobionym na mocy czysto krajowej procedury, która to rodzina następnie przeprowadza się do innego państwa członkowskiego. Sytuacja ta może prowadzić do poważnych trudności prawnych, jeżeli stosunek prawny między rodzicem lub rodzicami a przysposobionym dzieckiem nie zostanie automatycznie uznany. Mogą być wymagane dodatkowe procedury administracyjne lub sądowe, a w skrajnych przypadkach może dojść do odmowy uznania adopcji.
3. Dlatego też, aby chronić podstawowe prawa i wolności takich obywateli Unii Europejskiej, należy przyjąć rozporządzenie pozwalające na automatyczne transgraniczne uznawanie orzeczeń o adopcji. Właściwą podstawą prawną takiego wniosku jest art. 67 ust. 4 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, który dotyczy wzajemnego uznawania orzeczeń sądowych i pozasądowych, oraz art. 81 ust. 3 Traktatu, który dotyczy środków w dziedzinie prawa rodzinnego. Rozporządzenie ma zostać przyjęte przez Radę po zasięgnięciu przez nią opinii Parlamentu Europejskiego.
4. Proponowane rozporządzenie zapewnia automatyczne uznawanie orzeczeń o adopcji wydanych w innym państwie członkowskim w procedurze innej niż procedura przewidziana w konwencji haskiej. Jako że rodziny europejskie mogą mieć związki z państwami trzecimi lub mogły w nich mieszkać w przeszłości, rozporządzenie przewiduje również, że po uznaniu przez państwo członkowskie adopcji dokonanej w państwie trzecim w oparciu o odnośne krajowe przepisy proceduralne, orzeczenie o tej adopcji będzie uznawane we wszystkich pozostałych państwach członkowskich UE.
5. Aby jednak uniknąć tzw. turystyki sądowej lub stosowania nieodpowiednich przepisów krajowych, automatyczne uznanie podlega po pierwsze warunkowi, że nie może ono w sposób oczywisty naruszać porządku publicznego uznającego państwa członkowskiego, przy czym należy podkreślić, że taka odmowa nie może w żadnym przypadku prowadzić do faktycznej dyskryminacji zakazanej w art. 21 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, a po drugie, że orzeczenie o adopcji podlega właściwości sądów państwa członkowskiego zgodnie z art. 4 proponowanego wniosku w części B (wniosek). Jedynie sąd państwa członkowskiego zwykłego pobytu rodzica lub rodziców lub dziecka może być właściwy w tym zakresie. Jeżeli jednak orzeczenie o adopcji wydano w państwie trzecim, sądem właściwym do wstępnego uznania tej adopcji w Unii jest sąd państwa członkowskiego, którego obywatelami są rodzice dziecka. Ma to na celu zapewnienie dostępu do wymiaru sprawiedliwości rodzinom europejskim zamieszkującym za granicą.
6. Decyzja w sprawie jakiegokolwiek sprzeciwu wobec uznania adopcji w konkretnych przypadkach wymaga zastosowania procedur specjalnych. Przepisy te są podobne do przepisów, jakie spotykamy w innych aktach unijnych w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości w sprawach cywilnych.
7. Należy stworzyć europejskie poświadczenie adopcyjne w celu przyspieszenia procedur administracyjnych stosowanych w przypadku automatycznego uznawania adopcji. Model takiego poświadczenia powinien zostać przyjęty w postaci aktu delegowanego Komisji.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 650/2012 z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń, przyjmowania i wykonywania dokumentów urzędowych dotyczących dziedziczenia oraz w sprawie ustanowienia europejskiego poświadczenia spadkowego (Dz.U. L 201 z 27.7.2012, s. 107).

Czwartek, 2 lutego 2017 r.

8. Proponowany wniosek dotyczy jedynie bezpośredniego stosunku rodzic–dziecko. Nie obliguje on państw członkowskich do uznawania jakiegokolwiek stosunku prawnego pomiędzy rodzicami adoptowanego dziecka, jako że przepisy krajowe poszczególnych krajów odnoszące się do związków znacznie się od siebie różnią.

9. Wreszcie wniosek zawiera zwyczajowe przepisy końcowe i przejściowe spotykane w instrumentach wymiaru sprawiedliwości w sprawach cywilnych. Automatyczne uznawanie adopcji stosuje się jedynie do orzeczeń w tej sprawie wydanych od dnia wejścia w życie rozporządzenia, a także do wszelkich wcześniejszych orzeczeń o adopcji, jeżeli dotyczą one osób, które są nadal małoletnie.

10. Wniosek jest zgodny z zasadami pomocniczości i proporcjonalności, jako że państwo członkowskie nie może samo podejmować kroków w zakresie stworzenia ram prawnych dla transgranicznego uznawania orzeczeń o adopcji, wniosek nie wychodzi również poza to, co jest absolutnie konieczne, aby zapewnić stabilną sytuację prawną adoptowanych dzieci. Wniosek nie wpływa na prawo rodzinne państw członkowskich.

B. TEKST PROPOWANEGO WNIOSKU

Rozporządzenie Rady w sprawie transgranicznego uznawania orzeczeń o adopcji

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 67 ust. 4 i art. 81 ust. 3,

uwzględniając wniosek Parlamentu Europejskiego skierowany do Komisji Europejskiej,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego,

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Społecznego,

stanowiąc zgodnie ze specjalną procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Unia Europejska postawiła sobie za cel utrzymanie i dalszy rozwój przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, w obrębie której zapewniony jest swobodny przepływ osób. W celu stopniowego tworzenia takiej przestrzeni Unia musi przyjąć środki w zakresie współpracy sądowej w sprawach cywilnych mające skutki transgraniczne, w tym w obszarze prawa rodzinnego.
- (2) Zgodnie z art. 67 i 81 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) środki te mają obejmować akty zmierzające do zagwarantowania wzajemnego uznawania orzeczeń sądowych lub pozasądowych.
- (3) W celu zapewnienia swobodnego przepływu rodzin, które adoptowały dziecko, konieczne i właściwe jest sprawienie, by przepisy dotyczące właściwości sądów oraz uznawania orzeczeń o adopcji podlegały unijnemu instrumentowi prawnemu, który byłby wiążący i miałby bezpośrednie zastosowanie.
- (4) Niniejsze rozporządzenie powinno stworzyć jasne, kompleksowe ramy prawne w dziedzinie transgranicznego uznawania orzeczeń o adopcji, przynieść rodzinom odpowiednie rezultaty pod względem pewności prawa, przewidywalności i elastyczności oraz zapobiegać powstawaniu sytuacji, w których orzeczenie o adopcji wydane zgodnie z prawem w jednym państwie członkowskim nie jest uznawane w innym.
- (5) Niniejsze rozporządzenie powinno obejmować uznawanie orzeczeń o adopcji wydanych lub uznanych w innym państwie członkowskim. Nie powinno jednak obejmować uznawania przysposobień międzynarodowych przeprowadzonych zgodnie z konwencją haską z dnia 29 maja 1993 r. o ochronie dzieci i współpracy w dziedzinie przysposobień międzynarodowego, gdyż konwencja ta już przewiduje automatyczne uznawanie takich przysposobień. Niniejsze rozporządzenie powinno zatem mieć zastosowanie jedynie do uznawania adopcji krajowych oraz adopcji międzynarodowych nieprzeprowadzonych na mocy tej Konwencji.
- (6) Musi istnieć związek między adopcją a terytorium państwa członkowskiego, które wydało orzeczenie o adopcji lub ją uznało. W związku z tym uznawanie powinno podlegać zgodności ze wspólnymi przepisami dotyczącymi jurysdykcji.

Czwartek, 2 lutego 2017 r.

- (7) Przepisy o jurysdykcji powinny być w wysokim stopniu przewidywalne i opierać się na zasadzie, że generalnie jurysdykcję sprawują sądy zwykłego miejsca pobytu rodziców adopcyjnych lub zwykłego miejsca pobytu jednego z tych rodziców bądź dziecka. Jurysdykcja powinna być ograniczona do tego terytorium, z wyjątkiem sytuacji obejmujących państwa trzecie, gdy łącznikiem mogłoby być państwo członkowskie obywatelstwa.
- (8) Zważywszy, że adopcja ogólnie dotyczy osób małoletnich, nie jest właściwe umożliwianie rodzicom lub dziecku jakiegokolwiek elastyczności co do wyboru organów, które postanowią o adopcji.
- (9) Wzajemne zaufanie do funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości w Unii uzasadnia regułę, zgodnie z którą orzeczenia o adopcji wydane w państwie członkowskim lub uznane przez państwo członkowskie powinny być uznawane we wszystkich innych państwach członkowskich bez potrzeby przeprowadzania specjalnego postępowania. W związku z tym orzeczenie o adopcji wydane przez państwo członkowskie powinno być traktowane tak, jak gdyby zostało wydane w państwie członkowskim, w którym toczy się sprawa.
- (10) Automatyczne uznawanie w państwie członkowskim, w którym toczy się sprawa, orzeczenia o adopcji wydanego w innym państwie członkowskim nie powinno naruszać prawa do obrony. Dlatego każda z zainteresowanych stron powinna mieć możliwość wystąpienia o odmowę uznania orzeczenia o adopcji, jeżeli uważa, że występuje jedna z przesłanek odmowy uznania.
- (11) Uznawanie krajowych orzeczeń o adopcji powinno być automatyczne, chyba że państwo członkowskie, w którym adopcja miała miejsce, nie posiada jurysdykcji lub jeżeli takie uznanie byłoby wyraźnie sprzeczne z porządkiem publicznym uznającego państwa członkowskiego, co podlega wykładni zgodnie z art. 21 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej.
- (12) Niniejsze rozporządzenie nie powinno wpływać na prawo rodzinne materialne – w tym prawo o adopcji – państw członkowskich. Ponadto uznawanie wszelkich orzeczeń o adopcji na mocy niniejszego rozporządzenia nie powinno pociągać za sobą uznawania jakiegokolwiek stosunku prawnego między rodzicami adopcyjnymi w konsekwencji uznania orzeczenia o adopcji, co jednak nie powinno rzutować na ewentualną decyzję o uznaniu orzeczenia o adopcji.
- (13) Wszelkie kwestie proceduralne nieujęte w niniejszym rozporządzeniu należy rozstrzygać zgodnie z prawem krajowym.
- (14) Jeżeli orzeczenie o adopcji wiąże się ze stosunkiem prawnym nieznanym w prawie państwa członkowskiego, w którym toczy się sprawa, ten stosunek prawny – w tym wszelkie wynikające z niego prawa lub obowiązki – powinien w miarę możliwości zostać dostosowany do stosunku prawnego, który według prawa tego państwa członkowskiego ma równorzędne skutki i służy podobnym celom. To, w jaki sposób i przez kogo ma zostać przeprowadzone takie dostosowanie, powinno być określone przez każde państwo członkowskie.
- (15) Aby ułatwić automatyczne uznawanie przewidziane w niniejszym rozporządzeniu, należy sporządzić dokument wzorcowy do celów przekazywania orzeczeń o adopcji – europejskie poświadczenie adopcyjne. W tym celu należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 290 TFUE w odniesieniu do ustalania i zmiany tego wzorcowego poświadczenia. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym na poziomie ekspertów. Przygotowując i opracowując akty delegowane, Komisja powinna zapewnić jednoczesne, terminowe i odpowiednie przekazywanie stosownych dokumentów Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
- (16) Ponieważ cel niniejszego rozporządzenia nie może zostać osiągnięty w wystarczającym stopniu przez państwa członkowskie, natomiast możliwe jest jego lepsze osiągnięcie na poziomie Unii, Unia może przyjąć środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE). Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.
- (17) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu nr 21 w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonego do TUE oraz do TFUE, [Zjednoczone Królestwo i Irlandia notyfikowały swoją wolę uczestnictwa w przyjęciu i stosowaniu niniejszego rozporządzenia]/[bez uszczerbku dla art. 4 tego protokołu, Zjednoczone Królestwo i Irlandia nie uczestniczą w przyjęciu niniejszego rozporządzenia i nie są nim związane, ani go nie stosują].
- (18) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu nr 22 w sprawie stanowiska Danii, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Dania nie uczestniczy w przyjęciu niniejszego rozporządzenia i nie jest nim związana, ani go nie stosuje,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Czwartek, 2 lutego 2017 r.

Artykuł 1

Zakres

1. Niniejsze rozporządzenie stosuje się do uznawania orzeczeń o adopcji.
2. Niniejsze rozporządzenie nie ma zastosowania do lub nie dotyczy:
  - a) przepisów państw członkowskich dotyczących uprawnienia do adopcji lub innych kwestii podlegających prawu rodzinnemu;
  - b) przysposobień międzynarodowych na mocy Konwencji haskiej z dnia 29 maja 1993 r. o ochronie dzieci i współpracy w dziedzinie przysposobienia międzynarodowego (konwencja haska).
3. Żadne przepisy niniejszego rozporządzenia nie wymagają od państw członkowskich:
  - a) uznawania istnienia jakiegokolwiek stosunku prawnego między rodzicami dziecka adoptowanego w konsekwencji uznania orzeczenia o adopcji;
  - b) wydawania orzeczeń o adopcji w sytuacji, gdy nie pozwala na to właściwe prawo krajowe.

Artykuł 2

Definicja

Do celów niniejszego rozporządzenia „orzeczenie o adopcji” oznacza wyrok lub postanowienie, w wyniku którego powstaje lub zostaje uznany stały stosunek prawny rodzic–dziecko między dzieckiem, które nie osiągnęło jeszcze wieku pełnoletności, a nowym rodzicem lub nowymi rodzicami, którzy nie są rodzicami biologicznymi tego dziecka, niezależnie od tego, jak ten stosunek prawny nazywany jest w prawie krajowym.

Artykuł 3

Automatyczne uznawanie orzeczeń o adopcji

1. Orzeczenie o adopcji wydane w państwie członkowskim jest uznawane w pozostałych państwach członkowskich bez wymogu prowadzenia specjalnego postępowania, pod warunkiem że państwo członkowskie wydające orzeczenie posiada jurysdykcję zgodnie z art. 4.
2. Każda zainteresowana strona może zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 7 wystąpić o wydanie orzeczenia stwierdzającego, że nie zachodzą przesłanki uzasadniające odmowę uznania, o których mowa w art. 6.
3. Jeżeli wynik postępowania w sądzie danego państwa członkowskiego zależy od rozstrzygnięcia ubocznej kwestii odmowy uznania, sąd ten jest sądem właściwym do rozpatrywania tej kwestii.

Artykuł 4

Jurysdykcja w przypadku orzeczeń o adopcji

1. Organy państwa członkowskiego mogą wydać orzeczenie o adopcji tylko wtedy, gdy rodzic lub rodzice adopcyjni lub też adoptowane dziecko mają zwykłe miejsce pobytu w tym państwie członkowskim.
2. Jeżeli orzeczenie o adopcji dziecka zostało wydane przez organy państwa trzeciego, organy państwa członkowskiego mogą również wydać takie orzeczenie lub postanowić o uznaniu orzeczenia kraju trzeciego zgodnie z procedurami określonymi w prawie krajowym, jeżeli rodzic lub rodzice adopcyjni lub też adoptowane dziecko nie mają zwykłego miejsca pobytu w tym państwie członkowskim, lecz są jego obywatelami.

Artykuł 5

Dokumentacja wymagana do celów uznania

Strona, chcąc powołać się w państwie członkowskim na orzeczenie o adopcji wydane w innym państwie członkowskim, przedstawia:

- a) odpis orzeczenia o adopcji spełniającego warunki niezbędne do stwierdzenia jego autentyczności oraz
- b) europejskie poświadczenie adopcyjne wydane zgodnie z art. 11.

Czwartek, 2 lutego 2017 r.

Artykuł 6

Odmowa uznania

Na wniosek którejkolwiek z zainteresowanych stron uznania orzeczenia o adopcji wydanego w państwie członkowskim można odmówić tylko wtedy, gdy:

- a) uznanie byłoby w oczywisty sposób sprzeczne z porządkiem publicznym (*ordre public*) państwa członkowskiego, w którym toczy się sprawa;
- b) państwo członkowskie, które wydało orzeczenie, nie miało jurysdykcji na mocy art. 4.

Artykuł 7

Wniosek o odmowę uznania

1. Na wniosek każdej z zainteresowanych stron określonych w prawie krajowym odmawia się uznania orzeczenia o adopcji w przypadku stwierdzenia jednej z przesłanek, o których mowa w art. 6.
2. Wniosek o odmowę uznania składa się do sądu zgłoszonego przez państwo członkowskie Komisji zgodnie z art. 13 lit. a) jako sąd, do którego składany ma być wniosek.
3. Do postępowania w sprawie odmowy uznania, o ile nie jest ono objęte niniejszym rozporządzeniem, stosuje się przepisy prawa państwa członkowskiego, w którym toczy się sprawa.
4. Wnioskodawca przedstawia odpis orzeczenia oraz, w razie konieczności, jego tłumaczenie lub transliterację.
5. Sąd może zwolnić z obowiązku przedstawienia dokumentów, o których mowa w ust. 4, jeżeli już je posiada lub jeżeli wezwanie wnioskodawcy do ich przedstawienia uzna za nieuzasadnione. W tym drugim przypadku sąd może wezwać drugą stronę do przedstawienia tych dokumentów.
6. Strona występująca o odmowę uznania orzeczenia o adopcji wydanego w innym państwie członkowskim nie musi posiadać adresu pocztowego w państwie członkowskim, w którym toczy się sprawa. Strona ta nie musi także posiadać pełnomocnika w państwie członkowskim, w którym toczy się sprawa, chyba że posiadanie takiego pełnomocnika jest obowiązkowe bez względu na obywatelstwo lub miejsce zamieszkania stron.
7. W sprawie wniosku o odmowę wykonania sąd orzeka niezwłocznie.

Artykuł 8

Środki odwoławcze wobec orzeczenia w sprawie wniosku o odmowę uznania

1. Każda ze stron może wnieść środek odwoławczy wobec orzeczenia w sprawie wniosku o odmowę uznania.
2. Środek odwoławczy wnosi się do sądu wskazanego przez dane państwo członkowskie Komisji zgodnie z art. 13 lit. b) jako sąd, do którego wnosi się taki środek odwoławczy.
3. Orzeczenie rozstrzygające w sprawie środka odwoławczego może być zaskarżone w drodze kolejnego środka odwoławczego tylko wówczas, gdy dane państwo członkowskie wskazało Komisji sądy właściwe dla rozpoznania wszelkich dalszych środków zaskarżenia zgodnie z art. 13 lit. c).

Artykuł 9

Środki odwoławcze w państwie członkowskim, w którym wydano orzeczenie o adopcji

Sąd, do którego złożono wniosek o odmowę uznania, lub sąd, który rozpoznaje środek odwoławczy wniesiony zgodnie z art. 8 ust. 2 lub 3, może zawiesić postępowanie, jeżeli w państwie członkowskim, w którym wydano orzeczenie o adopcji, został wniesiony zwykły środek odwoławczy od orzeczenia o adopcji lub jeżeli termin wniesienia takiego środka jeszcze nie upłynął. W tym drugim przypadku sąd może wyznaczyć termin na wniesienie takiego środka odwoławczego.

Czwartek, 2 lutego 2017 r.

Artykuł 10

Wyłączenie kontroli merytorycznej

Orzeczenie o adopcji lub wyrok wydane w państwie członkowskim nie mogą być w żadnym wypadku przedmiotem kontroli merytorycznej w państwie członkowskim, w którym toczy się sprawa.

Artykuł 11

Europejskie poświadczenie adopcyjne

Na wniosek którejkolwiek z zainteresowanych stron władze państwa członkowskiego, które wydały orzeczenie o adopcji, wydają wielojęzyczne europejskie poświadczenie adopcyjne zgodne z wzorcem ustalonym na podstawie art. 15.

Artykuł 12

Dostosowanie orzeczenia o adopcji

1. Jeżeli postanowienie lub wyrok zawierają środek lub zarządzenie nieznanne w prawie państwa członkowskiego, w którym toczy się sprawa, ten środek lub to zarządzenie dostosowuje się w miarę możliwości do środka lub zarządzenia znanych prawu tego państwa członkowskiego, mających równorzędne skutki i służących podobnym celom i interesom. Takie dostosowanie nie może powodować skutków wykraczających poza skutki przewidziane w prawie państwa członkowskiego pochodzenia orzeczenia.

2. Każda zainteresowana strona może zaskarżyć przed sądem dostosowanie danego środka lub zarządzenia.

Artykuł 13

Informacje przekazywane przez państwa członkowskie

1. W terminie do dnia 1 lipca 2018 r. państwa członkowskie przekazują Komisji informacje na temat ewentualnych przepisów krajowych dotyczących:

- a) sądów, w których składa się wniosek o odmowę uznania na mocy art. 7 ust. 2;
- b) sądów, do których wnosi się środek odwoławczy od orzeczenia w sprawie wniosku o odmowę uznania na mocy art. 8 ust. 2 oraz
- c) sądów, do których wnosi się wszelkie dalsze środki odwoławcze na mocy art. 8 ust. 3.

2. Komisja podaje do wiadomości publicznej informacje, o których mowa w ust. 1, a także wszelkie inne istotne informacje na temat procedur dotyczących adopcji i jej uznawania w państwach członkowskich, za pomocą odpowiednich środków, w szczególności za pośrednictwem portalu „e-Sprawiedliwość”.

Artykuł 14

Legalizacja i podobne formalności

Na mocy niniejszego rozporządzenia w odniesieniu do dokumentów wydanych w państwie członkowskim nie wymaga się legalizacji ani żadnych innych podobnych formalności.

Artykuł 15

Uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych

Komisja jest uprawniona do przyjmowania w trybie art. 16 aktów delegowanych dotyczących ustalania i zmiany wzorca wielojęzycznego europejskiego poświadczenia adopcyjnego, o którym mowa w art. 11.

Artykuł 16

Procedura przyjmowania aktów delegowanych

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjmowania aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.

2. Uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych, o których mowa w art. 15, powierza się Komisji na czas nieokreślony od dnia 1 lipca 2018 r.

Czwartek, 2 lutego 2017 r.

3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 15, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna od następnego dnia po jej opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej lub w późniejszym terminie określonym w tej decyzji. Nie wpływa ona na ważność już obowiązujących aktów delegowanych.
4. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 15 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy Rada nie wyraziła sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Radzie, lub gdy, przed upływem tego terminu, Rada poinformowała Komisję, że nie wniesie sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Rady.
5. Komisja informuje Parlament Europejski o przyjęciu aktów delegowanych, o wszelkich sprzeciwach wobec nich oraz o odwołaniu przekazania uprawnień przez Radę.

Artykuł 17

Przepisy przejściowe

Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie wyłącznie do orzeczeń o adopcji wydanych począwszy od dnia 1 stycznia 2019 r.

Jednakże orzeczenia o adopcji wydane przed 1 stycznia 2019 r. zostają również uznane z tym dniem, jeżeli w tym dniu dane dziecko nie osiągnęło jeszcze pełnoletności.

Artykuł 18

Stosunek do istniejących umów międzynarodowych

1. Niniejsze rozporządzenie nie ma zastosowania do orzeczeń o przysposobieniu wydanych na mocy konwencji haskiej z .
2. Z zastrzeżeniem zobowiązań państw członkowskich na mocy art. 351 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, niniejsze rozporządzenie nie ma wpływu na stosowanie umów międzynarodowych, których co najmniej jedno państwo członkowskie jest stroną w chwili wejścia w życie niniejszego rozporządzenia określającego przepisy dotyczące uznawania adopcji.
3. Niniejsze rozporządzenie ma jednak – w stosunkach pomiędzy państwami członkowskimi – pierwszeństwo przed umowami międzynarodowymi zawartymi wyłącznie między co najmniej dwoma państwami członkowskimi, jeżeli umowy te dotyczą kwestii podlegających niniejszemu rozporządzeniu.

Artykuł 19

Klauzula przeglądowa

1. W terminie do dnia 31 grudnia 2024 r., a następnie co pięć lat Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu sprawozdanie dotyczące stosowania niniejszego rozporządzenia. Sprawozdaniu towarzyszą, w stosownych przypadkach, wnioski dotyczące dostosowania niniejszego rozporządzenia.
2. W tym celu państwa członkowskie przekazują Komisji istotne informacje dotyczące stosowania niniejszego rozporządzenia przez ich sądy.

Artykuł 20

Wejście w życie i data rozpoczęcia stosowania

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 1 stycznia 2019 r., z wyjątkiem art. 13, 15 i 16, które stosuje się od dnia 1 lipca 2018 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane w państwach członkowskich zgodnie z Traktatami.

Sporządzono w Brukseli ...

W imieniu Rady

Przewodniczący